

Poprečnina v gotovini plačana.

ŠTEV. 2.

LETNIK XXVIII.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“

V LJUBLJANI.

V LJUBLJANI, DNE 15. FEBRUARJA 1927.

TISK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 2, I. 1927.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor kmet. del. hran. na Teharjih, r. z. z n. z., se bo vršil dne 6. marca 1927 po prvi sv. maši v hran. prostorih. 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 4. Čitanje rev. poročila. 5. Prememba pravil. 6. Slučajnosti.

4. redni občni zbor Hranilnice in posejilnice v Prešerju, r. z. z n. z., se bo vršil dne 6. marca 1927, ob 15. uri v župnišči v Prešerju. 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o 3. občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1926. 4. Prememba pravil. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posejilnice v Št. Pavlu pri Preboldu, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 27. februarja 1927, ob 3. uri popoldne v hranilničnem prostoru. 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Izlakah, r. z. z o. z., se bo vršil 27. marca 1927 ob 3. uri popoldne v zadrugiških prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske hranilnice in posejilnice v Št. Jurju ob Taboru, r. z. z n. z., se bo vršil 19. marca 1927, ob 8. uri v posejilniških prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1926. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev načelstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruge v Št. Jerneju na Dolenjskem, r. z. z o. z., se bo vršil 6. marca 1927, ob 3. uri pop. v društveni dvorani. 1. Čitanje zapisnika ustanovnega občnega zbora. 2. Poročilo predsednika. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva za Hrastje in okolico, r. z. z o. z., se bo vršil 27. febr. 1927, ob 3. uri popoldne v Hrastju v društveni dvorani. 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1926. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

XXIX. redni občni zbor Hranilnice in posejilnice pri Sv. Jakobu ob Savi, r. z. z n. z., se bo vršil v ne-

deljo dne 6. marca 1927, ob 3. uri popoldne v posejilnični sobi. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 6. Volitev načelstva. 7. Volitev nadzorstva. 8. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posejilnice v Vlačji gorl. r. z. z n. z., se bo vršil dne 13. marca 1927, ob 4. uri popoldne v posejilničnem prostoru. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1926. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posejilnice v Št. Jerneju, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 27. februarja 1927, ob 15. uri v društveni dvorani. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Prememba pravil v § 6. 7. Odobritev računskega zaključka za l. 1926.

14. redni občni zbor Kmečke hranilnice in posejilnice v Središču, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 24. aprila 1927, ob 3. uri popoldne v zadrugiški pisarni. 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1926. 4. Volitev enega člana v načelstvo. 5. Slučajnosti.

Izredni občni zbor Mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano, r. z. z o. z., se bo vršil dne 27. februarja 1927, ob 10. uri dop. v zadrugiških prostorih. 1. Sklepanje o razveljavi izključitve članov Franc Brenk in Ivan Arhar. 2. Sklepanje o morebitnih prizivih zoper izključitev iz članstva. 3. Sklepanje o premembi pravil. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posejilnice v Toplicah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. februarja 1927, ob pol 8. uri zjutraj v hranilničnih prostorih. 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1926. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Sprememba pravil. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posejilnice v Sorci, r. z. z n. z., se bo vršil dne 13. marca 1927, ob 2. uri pop. v Sp. Sorci št. 2. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobrenje računskega zaključka za l. 1926. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posejilnice v Kresnicah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 6. marca 1927, ob 11. uri v posejilničnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1926. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Clani „Zadruž zveze“ dobivajo list brezplačno Cena listu za nečlane po 25.— Din. na leto, za pol leta 12:50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Kakšni bi morali biti pri zadrugah njihovi upravniki.

Čim starejše postajajo zadruge, tem več skušenj si nabirajo. Toda na drugi strani postaja poslovanje in vodstvo v zadrugah vedno težavnejše. Tako se pri marsikateri zadrugi nabere tekom časa v poslovanju vsakojakih napak in pomanjkljivosti, ki bi utegnile občutno škoditi njeni varnosti in njemu razvoju.

Zato je treba vedno znova in znova svariti, opominjati in povdarjati, kako je treba pri poslovanju ravnati previdno in prevdarno in kako točno se morajo izpolnovati predpisi zakona in pravil.

Pri nobeni drugi organizaciji ni uspeh ali neuspeh toliko odvisen od vodilnih osebnosti kakor pri zadrugah.

Ako se kaka zadruga razvija ugodno in kaže lepe uspehe, moremo z gotovostjo sklepati, da so postavljeni pravi ljudje na pravo mesto. Nasprotno, ako kaže zadruga nazadovanje, bo skoraj gotovo pravilna domneva, da ali upravniki niso kos svoji nalogi ali da ne izpolnjujejo svojih dolžnosti tako kakor bi morali.

Za vsako zadrugo je zato življenjsko vprašanje, dobiti sposobne ljudi za načelstvo in nadzorstvo, oziroma za poslovodstvo.

Predvsem si moramo biti na jasnem, da nam ni nič pomagano z ljudmi, ki menijo, da so storili že dovolj, če podpišejo nekaj zadruginih dopisov ali če se ob priliki občnega

zboru vsdejo k predsedniški mizi. Imeti moramo marveč na razpolago moške, ki se živo zavedajo, kakšne dolžnosti prevzemo z ozirom na splošnost, v katere službo postavijo svoje znanje, svoja izkustva in svoj ugled, ki pa imajo obenem tudi trden namen, da bodo temeljito in redno izvrševali prevzete dolžnosti.

Čut odgovornosti.

Kdor se zaveda svojih dolžnosti, ta se bo zavedal tudi odgovornosti. Ne moremo si kaj, da bi zlasti ne povdarjali, kako je potrebna zavest odgovornosti. Upravniki morajo vedno imeti pred očmi, da so jedino oni odgovorni za vse, kar store in kar opuste. Ne samo, da jamčijo kakor vsak drug član za obveznosti zadruge, ampak se njihovo jamstvo razteza še veliko dalje. Zadružni zakon predpisuje v § 23: »Člani načelstva, ki v tej lastnosti ravnajo preko mej svojega naročila ali proti predpisom tega zakona ali zadrुžne pogodbe (pravil), jamčijo osebno in nerazdelno za škodo, ki je s tem nastala.« V § 24 pa je rečeno: »Člani nadzorstva jamčijo za škodo, ki jo povzročijo s tem, da ne izpolnjujejo svojih dolžnosti.« Ti predpisi zakona bi morali biti zadostno svarilo, ki naj bi jih že zaradi lastne koristi priganjalo k največji skrbnosti.

Upravniki pa niso le odgovorni napram

samim sebi, ampak so tudi sodrugom moralno odgovorni, da dobro vodijo posle in da se to, kar naj bi služilo zadrugi v dobro, ne izprevrže v njeno škodo. Premoženje članov je več ali manj dano v njihovo oblast, zaupanje članov jih je postavilo na njihovo mesto in zato mora biti stvar časti, da tudi opravičijo to zaupanje. Nikakor se ne da zagovarjati, ako bi izkazano jim zaupanje poplašali s tem, da bi z zanikrnim in lahkomišljenim poslovanjem oškodovali zadrugo ali jo celo uničili, člane pa spravili tako daleč, da bi morali na podlagi svoje zaveze plačevati nastale izgube.

Slednjič bi se morali upravniki tudi zavedati, da so odgovorni napram celokupnemu združništvu. Navadno se sicer posledice kakega poloma ne razširijo preko kroga prizadete zadruge, ampak ostanejo omejene na dotični kraj. Toda brez dvoma je, da nesreča, ki zadene eno zadrugo, vpliva škodljivo daleč na okoli. Vkljub razlikam v nazorih in sestavih združne organizacije obstoji vendar v tem oziru neka solidarnost med zadrugami. Samo naj gre kaka zadruga v konkurz ali naj se pri kakšni zadrugi dogode poverbe, nerednosti ali kake druge nerodnosti, takoj so pri roki dobri prijatelji, da spravijo te dogodke čim bolj v javnost, ki postane nezaupljiva tudi proti najbolje vojeni zadrugi.

Zaradi te velike odgovornosti si morajo biti združni upravniki na jasnem, kakšne dolžnosti so združene z njihovo službo. Seznaniti se morajo dobro ne samo s predpisi združnega zakona in pravil, ampak morajo tudi pridno čitati združne časopise. Kajti kaj bo z našimi zadrugami, če ne bodo imele zanesljivih in umnih voditeljev?

Ako nastanejo v kakšni zadrugi izgube in se potem upravnikom predočijo njihove pogrške, je vedno slišati izgovor: »Saj nismo vedeli, da imamo vse te dolžnosti, o tem nas

ni nihče poučil.« Taki izgovori bi morali povsem prestat. Kdor sprejme kako mesto v upravi zadruge, se mora tudi zavedati, da mu je kos.

Previdnost.

Previdnost se ne more nikoli dovolj priporočati. Posebno pri starejših zadrugah se rada vgnezdi neka lahkomiselna površnost. Po svojem namenu naj zadruge pomagajo, kjer se še sploh da pomagati in res so že dostikrat srečno rešile marsikoga, ki so ga drugi smatrali že za izgubljenega. Taki slučajji so potem povod, da se misli, da bo šlo zmirom in povsod tako dobro. Nato se spuste v velike in nesigurne kupčije, ne da bi se ozirali na svarila in opomine zveze in nekega lepega dne se pokaže občutna izguba.

Res je, da ima naše združništvo pokazati lepe uspehe, toda ta okolnost bi ne smela nikogar zapeljati v napačno mnenje, da mu pri poslovanju ni treba previdnosti in previdarnosti.

Združništvo ni nek univerzalen lek za vse gospodarske stiske. Tudi pri združnem delu se ne smejo nikdar pustiti iz vidika prava gospodarska načela, tudi v združništvu se nikdar brez kazni ne prekoračijo meje, ki jih zahteva solidno poslovanje.

Molčečnost.

Za uspešen razvoj zadruge je važno, da so v njeni upravi možje, ki so na glas, da znajo molčati. Zadruginemu ugledu zelo škoduje, če se o poslih, ki jih sklepajo člani z zadrugo, blebete v javnosti.

Ljudje, ki so žlobudrivi in ne znajo biti tiho, ki začno takoj kramljati, ko so povžili kozarec pijače, ljudje, iz katerih je mogoče vse izvleči, ne spadajo v vodstvo zadruge. Za odbornike in druge upravnike mora biti častna zadeva, da so tiho o vsem, kar zvedo o zasebnih zadevah članov.

Člani izkazujejo upravnikom veliko zaupanje, ko jim obrazložijo svoje premoženjske ali druge razmere in zato se take tajnosti ne smejo sporočati onim, ki se jih te stvari nič ne tičejo. Ako se torej prekrši zahteva molčečnosti, pomenja to kršitev zaupanja in dokazuje, da dotičnik nima o časti pravega čuta.

Nesebičnost.

S tem, da prevzemo odborniško mesto, ne smejo upravniki zasledovati nobenih posrtrskih namenov.

Tudi bi bilo nespametno prevzeti kako častno mesto pri zadrugi zato, da bi mogli kasneje žeti kako vidno zahvalo. Kdor ne najde najlepšega plačila za svoje delo v lastni zavesti, da je po najboljši vesti izpolnoval svojo dolžnost, tak naj bi sploh ne sprejel v javnosti nobene častne službe. Na zahvalo širokih mas bo moral dolgo čakati. Če se posluje dobro, potem se to smatra kot nekaj samo po sebi umevnega, če pa nastanejo kakke izgube, so ljudje kaj hitro pripravljeni, odgovornost valiti na odbornike, čeprav so že leta in leta opravljali svojo službo brezplačno.

Jako nevarno je, če silijo v upravo zadruge ljudje samo z namenom, da bi s tem pospeševali svoje zasebne interese.

Še bolj nevarno za zadrugo je, če je v načelstvu cela vrsta sorodnikov ali takih, ki imajo skupne interese, če si potem člani načelstva in nadzorstva vzajemno dovoljujejo visoke denarne in blagovne kredite — včasih proti medsebojnemu poroštvu —, če skoro vsa obratna sredstva zadruge porabijo za se in pri tem glede varnosti posojil zatisnejo obe očesi. Ako predstavlja načelstvo in nadzorstvo največjega dolžnika in povrh še najbolj nerednega plačnika, pomenja to za zadrugo največjo nevarnost.

Tako gospodarstvo privede zadrugo kaj lahko na rob propada.

Složno poslovanje.

Ako naj zadruga poveljno napreduje, morajo vsi upravniki opravljati svoje posle pri zadrugi v slogi in sporazumu. Vsak upravnik mora sam strogo izpolnovati svoje naloge in jih ne prepuščati drugim, toda tudi ne sme posegati v tuj delokrog in si prisvajati pravic, ki pripadajo drugim.

Načelstvo je oni organ, ki vodi posle, njemu pripada vodstvo zadruge po določitih zakona in pravil.

Načelstvo naj zlasti nadzoruje blagajniške posle, zadrugine prejemke in izdatke. Pobotnice naj se ne potrjujejo, predno se ne uveri, da je to, o čemer se daje pobotnica, vpisano tudi v knjige. Primerjati je treba, če so pobotnice onih, ki so prejeli denar, v redu sestavljene in če soglašajo z vpisi v knjigah.

Vodstvo poslovanja naj si pridrži načelstvo samo. Ne bilo bi pravilno, če bi se vse delo prepustilo tajniku ali poslovodji in bi člani načelstva le mehanično podpisovali zadrugine spise. Žalibože se dobe zadruge, pri katerih so taki odborniki jedini voditelji. To bi ne smelo biti. Taki odborniki se počutijo spočetkoma zelo slabo, če se jim naloži vse delo in vsa odgovornost. Delovni in vestni tajniki ali poslovodje se polagoma s takim položajem zadovoljijo in sprijaznijo in se na vse zadnje vživijo v misel, da morajo sami in sicer samo oni sami vse opraviti, drugi upravniki pa da so le slamnati možje. Kasneje jim pa zopet ni prav, če se načelstvo in nadzorstvo vendar le spomnita svojih dolžnosti in zamerijo, če upravniki nočejo storiti, kar smatrajo oni za pravo.

Dostikrat, predostikrat se tudi zgodi, da gredo načelniki (predsedniki) zadrug predaleč v svoji vnemi in hočejo vladati vsej zadrugi izključno po svoji volji.

V zadrugah ni nobenega »jaz«, ampak le »mi«. Nihče nima pravice, da bi sam ukre-

pač, ampak se mora to vršiti korporativno po principu večine.

Nadzorstvo sploh nima odločevati pri poslovanju. Njegova naloga obstoji predvsem v nadzorovanju. Vsled tega se pa ne sme nadzorstvo napram načelstvu ponašati kot nekak nadrejen organ, ampak naj svojo nadzorovalno pravico izvršuje kot dobrohoten svetovalec stvarno ter brez osebnih ali kakih drugih napačnih ozirov.

Marsikatero stvar vidi nadzorstvo drugače nego načelstvo, toda delo obeh organov naj se izpolnjuje in služi zadrugi v dobro. Nadzorovani ne sme nadzorovanja že kar v naprej smatrati kot nekak izraz nezaupanja. Nasprotno pa tudi nadzorniki ne smejo imeti nobenih predsodkov in nobene sumnje, dokler se o čem drugem ne prepričajo.

Kdor ima kako službo, jo mora izvrševati. Tisti, ki mora nadzorovati, mora to storiti stvarno in temeljito brez ozira na osebo. Kdor ima oskrbovati blagajniške in knjigovodske posle, mora pričakovati, da se bo njegovo delovanje podvrglo natančni kontroli, drugače naj takega mesta sploh ne prevzame.

Vsak blagajnik bi moral gledati, da je blagajna v najlepšem redu, da se v blagajni hrani le zadrugin denar in da s strankami občuje prijazno.

Tajnik (poslovodja) naj se pobriga tudi za to, da se bodo zastanki obresti in posojilnih obrokov pravočasno in energično izterjevali. Ostali odborniki ga morajo v tem podpirati. Ako tajnik (poslovodja) opominja zamudne dolžnike, kakor je njegova dolžnost, se zgodi včasih, da gredo dolžniki k posameznim odbornikom in dosežejo pri njih zagotovilo, da se jim bo rok plačila podaljšal. Tako ravnanje odbornikov ni pravilno.

Tajnik (poslovodja) mora pridobivati novih članov in gledati, da dobi novih vlagateljev. V ta namen mora biti vedno v stiku z

vsem prebivalstvom in mu priporočati, da se oklepa zadruga in vporablja njene naprave. Spisi zadruga morajo biti v redu spravljene in naj ne najdejo svojega zatočišča v žepu kakega odbornika.

Ako bi tajnik (poslovodja) ne bil član načelstva, naj se vkljub temu vabi k sejam načelstva, zlasti k onim, pri katerih se ima sklepati o dovolitvi kakega posojila.

Vestnost.

Najlepša lastnost zadružnih upravnikov bodi vestnost.

Odborniki morajo zadrugi v upravo izročeni denar smatrati kot zaupan denar, o čemer je treba polagati račun. Kako ga imajo upravljati, to jim je predpisano v pravilih, ki jih je zato treba natančno izpolnovati, predvsem pa tudi dobro poznati. Čimbolj bodo odborniki o teh stvareh razmišljali, tem vestneje se bodo potem ravnali pri poslovanju.

Denar, ki se steka v naše rajfajznovke, je večinoma težko prisluzen denar. Marsikdo si ga je odtrgal od ust. Koliko premagovanja ga je stalo! Kako sta se morala zanj truditi mož in žena na solncu in mrazu, v hlevu, na polju, v gozdu, v vinogradu, koliko so morali zanj prestati delavci in si marsikaj odreči, da so mogli prištediti vsoto, ki so jo prinesli v posojilnico. Tako je pridobljen denar, ki ga ljudje zaupajo posojilnici. Kdor ima kaj vesti, mora vpoštevati te okoliščine in mora paziti, da se od denarja, ki je pridobljen s tolikim trudom, ne izgubi niti para. Zato je treba pri posojanju in pri nalaganju največje previdnosti. Denar, ki izvira iz poštenega dela, naj se porabi v občo korist, v občo dobro, t. j. z njim naj se pospešuje zopet pošteno delo onih, ki ga jim primanjkuje.

Dolžnik je in mora biti član zadruga. Njemu morajo upravniki zadruga posvečati posebno skrb. Pomagajo naj mu, da si bo

gospodarsko opomogel in se osvobodil dolgov. To je poglavitna naloga naših posojilnic, ne pa gledati, da bo posojilnica napravila čim več dobička.

Enakost.

Ne bilo bi zadružno, ako bi zadružni upravniki različno ravnali s premožnimi in manj premožnimi člani. Ako bodo v tem oziru delali kake razlike, bodo ustvarili člane prvega in drugega reda. S tem bodo le poostrili stanovske razlike, mesto da bi jih omilili in tako pomagali ublažiti socialna naspotja. Ako upravniki ne ravnajo enako z vsemi člani, si s tem otežkočijo svojo službo in brez potrebe povečajo svojo odgovornost, če dado n. pr. kakemu članu na izbiro, da preskrbi varnost za posojilo ali ne. Taka neenakost v postopanju s člani lahko povzroči veliko nevarnost, da se v zadrugo zanese prepir in nezadovoljnost. Ako se enkrat dovoli izjema, bodo slednjič isto zahtevali tudi drugi člani.

Posojilnica ima namen zboljšati razmere svojih članov v gmotnem in nravnem pogledu. Zato jim dovoljuje posojila oziraje se na kreditno zmožnost in vrednost in na dejanske potrebe. Vsled tega je umljivo samo ob sebi, da je pri dovoljevanju posojil potrebna največja previdnost in da se zlasti ne smejo dovoljevati posojila v špekulacijske svrhe.

Vzgojno delo.

Silno važno je, da upravniki zadrug uplivajo v nravnem oziru na člane. Obče znano je, da bo v večini slučajev škodljivo, ako se posojila dobijo prelahko. Kaj takega se zgodi, ako posojilnica dovoljuje posojila zanikrnim gospodarjem, lahkomišljenim dolžnikom ali celo pijancem in zapravljevcem, o katerih se že naprej ve, da denarja ne bodo porabili dobro. Če prosijo torej za posojila ljudje, o katerih upravniki niso prepričani,

da bodo prejeta posojila porabili za zboljšanje gospodarstva, potem je v interesu teh prosilcev kakor tudi posojilnice, da se take prošnje odklonijo. Prosilce je opomniti, naj se poboljšajo in naj se jim obljubi, da se jim bo ustreglo ob drugi priliki, če bodo postali drugačni. V tem pogledu je že marsikatera posojilnica storila veliko dobrega. Še več bi se dalo doseči, ako bi se pri vseh posojilnicah živo zavedali, da je treba pospeševati ne samo gmotni napredek, ampak tudi moralno povzdigo članov, ne samo odstranjevati revščino, ampak tudi širiti krepostno življenje. Žal, da se tej strani delovanja pri mnogih posojilnicah ne posveča dovolj pozornosti. Vse premalo se gleda na osebno kakovost onega, ki prosi za posojilo in se le prevečkrat vpošteva samo okolnost, če je ponudena varnost zadostna. To pa nikakor ne odgovarja resničnemu namenu posojilnic in pravemu zadružnemu duhu.

Res je sicer, da je dostikrat potreba velika in da je treba pomagati. Toda ravno stiska se lahko porabi kot sredstvo, s katerim se v nravnem oziru upliva na prebivalstvo na ta način, da se nudi pomoč le onim, ki si prizadevajo, da se odvadijo svojih napak.

S tem v zvezi imajo nadalje zadružni upravniki dolžnost, da opazujejo, kako ravnajo posamezni dolžniki in jih v slučaju potrebe tudi primerno posvare, oziroma jim s svojim svetom stoje ob strani.

Da se bo vse to doseglo, da se bo osobito vplivalo na prebivalstvo tudi v moralnem pogledu, morajo imeti odborniki pravi smisel za ljudske potrebe in ne smejo pri tem iskati ne osebne časti, ne lastnega dobička.

Vestni bi morali biti upravniki zadrug tudi pri izterjevanju dolžnih zastankov. Na žalost se opaža pri premmogih zadrugah ravno nasprotno. Zlasti pri nabavnih (konsumnih) zadrugah se prepogostokrat trpi, da ostajajo člani preveč dolžni za prejeta blago.

Ta grda razvada se vse preveč širi. Tako prizanašanje škodi članom samim, ker plačajo velike vsote težje nego manjše zneske, škoduje pa tudi zadrugi pri obrestih.

Pri blagovnih zadrugah naj se zato večkrat pregleda, kdo je dolžan, koliko je dolžan in od kdaj je dolžan. Dalje naj se pri tem pregleda, kako je z varnostjo. Nikakor se ne

sme dopustiti, da bi član le prejemal in prejemal blago, plačal pa nič. Če se preveč kreditira, se mora zadruga sama preveč zadolžiti, blago se zaradi obresti podražuje in potem ne more zadruga konkurirati s privatnimi podjetji.

Samo tedaj, če bodo združni upravniki vestni in točni, bodo mogle zadruge uspevati.

Davek na ročno delo.

Nekatere zadruge vprašujejo, če so dolžne plačati tudi davek na ročno delo za pri zadrugah zaposlene delavce. To zadevna zakonita določila ne delajo nikakih razlik med privatnimi osebami in zadrugami. Da si bodo zadruge na jasnem, kdaj in kako se plačuje davek na zaslužek telesnih delavcev, hočemo v naslednjem podati navodila glede tega davka.

Davčna dolžnost.

Telesni delavec, ki je dolžan plačevati ta davek, je vsakdo ne glede na značaj posla, ki ga vrši, ako opravlja pretežno fizična dela in ako ne prejema zaslužka od države, ampak od privatnih oseb ali privatnih naprav, med katere spadajo tudi zadruge. Ta davek so dolžni plačevati posli, kmetijski dninarji vseh vrst, delavci vseh rokodelskih obrtov v državi, delavci vseh vrst trgovskih obratov in podjetij (trgovski pomočniki, vajenci in učenci), delavci v vseh privatnih obratovalnicah in napravah, tvorniški delavci, delavci gradbenih podjetij in delavnic ter delavci transportnih podjetij.

Oprostitev.

Tega davka so oproščeni telesni delavci v službi privatnih oseb in naprav:

1. če njih zaslužek znaša manj nego Din 5000 na leto,

2. oni, ki so stari manj kakor 18 let ali nad 65 let,

3. sezonski kmetijski delavci (dninarji) ne glede na višino zaslužka.

Izmera davka.

Od 100 Din zaslužka znaša:

1. državni davek in razni državni pribitki 2 Din,

2. invalidski davek 0.50 Din,

3. vojaško komorska doklada 0.20 Din,

4. izredni državni pribitek 0.60 Din.

Skupaj znaša torej davek na ročno delo od 100 Din zaslužka Din 3.30.

Davčna podlaga.

Davek se odmerja od letnega zaslužka. Za zaslužek se smatra vse, kar prejme delavec kot plačilo, bodisi v gotovini, bodisi v naravi za svoje redno delo, neglede na to, ali se izplačuje zaslužek za gotovo število ur dnevnega ali nočnega dela. Plačilo za delo, ki se opravlja preko dogovorjenega števila ur (dnevnega ali nočnega dela), ne spada v osnovo za odmero. Zaslužek za čezurno delo je torej davka prost.

Plačilo v naravi, bodisi da se daje kot stanovanje, hrana, kurjava, obleka itd., če je izrečno dogovorjeno, ocenijo davčna oblastva po krajevnih razmerah. Delavci v industrijskih, gradbenih in njih sličnih podjetjih plačujejo davek samo od dogovorjenega zaslužka v denarju in od denarne vrednosti more-

biti dogovorjene hrane, ne pa tudi od drugih naturalnih dajatev, čeprav so tudi te pogojene.

Vrednost dogovorjene hrane se mora gibati pri vseh telesnih delavcih med 240 do 480 Din mesečno, vrednost stanovanja (z morebitno kurjavo in razsvetljavo) pa med 60 do 100 Din mesečno.

Dolžnosti delodajalca.

Po zakonu jamčijo delodajalci za plačevanje davka svojih delavcev. Glede teh dolžnosti je deliti delodajalce v dve skupini: a) industrijska, tvorniška in gradbena podjetja, hotele, restavracije, veletrgovce (trgovce na »debelo« ali na »debelo in drobno«); b) ostala trgovska, obrtniška in druga podjetja, ki niso navedena pod a).

Prvovavedeni delodajalci so dolžni pobirati davek neposredno ob izplačilu po posebnih seznamih, katera morajo oddati z odpadajočim zneskom davka pristojnemu davčnemu uradu takoj po preteku vsakega meseca.

Delodajalci, navedeni pod b), morajo ob nastopu službe delavcev, ki niso izpolnili svojih davčnih obveznosti, ali pa imajo pri njih višjo plačo, nego so jo imeli v prejšnji službi, v treh dneh prijaviti oblastvu novega delavca s posebno vlogo, ki mora vsebovati delavčevo ime in priimek, poklic, starost, znesek mesečnega ali letnega zaslužka z draginskimi dokladami vred in dan, katerega je nastopil službo. Pred začetkom vsakega leta, najkasneje pa do januarja vsakega leta,

morajo delodajalci pod b) predložiti davčne prijave za vse delavce.

Vsak delodajalec, ki zaposluje telesne delavce, jamči za plačilo davka za ves čas, dokler so zaposleni pri njem.

Delodajalci, ki svojih delavcev ne prijavljajo davčnemu oblastvu ali prijavijo zaslužek v manjšem znesku nego je bil dogovorjen, plačajo ves odpadajoči davek, če delavca niso prijavili, odnosno vso razliko, ki bi morala biti odmerjena, ako bi se vložila pravilna prijava.

Pravice delavca pri napačnem odbitku.

Če se davek napačno izračuni in preveč odtegne, imajo delavci pravico zahtevati popravek obremenitve ali povračilo preveč odtegnjenih zneskov.

Avtonomne doklade.

Na davek od zaslužka telesnih delavcev se smejo enako kakor na druge davke pobirati tudi avtonomne doklade (okrajne, občinske itd.) ako se to pobiranje pravilno sklene in od pristojnih oblasti odobri. Vendar pa je pobiranje doklad omejeno samo na eno četrtno državnega davka, t. j. na 50 par od 100 Din zaslužka.

Delodajalci morajo vlagati prijave tudi za delavce, ki so stari izpod 18 let ali nad 65 let ter one, ki ne zaslužijo nad 5000 Din letno. V prijavi pa naj navedejo razloge za davčno oprostitev.

Če dobimo z novim finančnim zakonom v tem oziru kake olajšave, bomo v naslednjih številkah Narodnega Gospodarja priobčili.

Korist kmečkih posojilnic.

Ravnatelj Osrednje jednote čeških gospodarskih zadrug dr. L. Fr. Dvořak je zbral in v glasilu te zveze priobčil zanimive po-

datke o narodnogospodarski koristnosti raznih vrst denarnih zavodov. Ti podatki se nanašajo sicer na razmere na Češkem, vendar so prav poučni, ker se iz njih vidi, od katerih denarnih zavodov ima ljudstvo vobče naj-

večjo korist. Pri nas žal nimamo gradiva za tako primerjalno študijo, ker je naša statistična služba urejena še zelo primitivno in nepopoljno. Ako bi mogli pri nas zbrati tozadevni material, bi se najbrž pokazala med posameznimi vrstami denarnih zavodov še večja razlika kakor na Češkem.

Pisatelj najprej preiskuje, koliko plačajo zavodi od svojega čistega dobička vlagateljem, t. j. onim, ki na splošno najbolj podpirajo delovanje denarnih zavodov. Od vseh strani se slišijo pozivi: Varčujte, množite hranilne vloge, da bi mogla imeti cenejši kredit industrija, trgovina, poljedelstvo in obrt, da bi država ne bila prisiljena najemati draga posojila v tujini, da bi se mogla izpopolniti produkcija in s tem poceniti izdelki.

Od 100 Kč celega čistega dobička vračajo vlagateljem:

rajfajznovke	79.15 Kč
Osrednja jednota	78.62 „
okrajne gospodarske posojilnice	87.30 „
hranilnice	60.20 „
banke	55.36 „

Dalje se je vprašati, kam prehaja ostanek dobička denarnih zavodov. Porabi se za osebno in stvarno režijo, potem za rezerve, davke in dividendo. Tu nas poglobitno zanima osebna in stvarna režija. Iz statistike izhaja, da od 100 Kč dobička porabijo za osebno in stvarno režijo:

rajfajznovke	6.52 Kč
Osrednja jednota	11.25 „
okrajne gospodarske posojilnice	12.83 „
hranilnice	9.83 „
banke	24.30 „

Če se pa ta režija vpoštevava v razmerju k stanju vlog, potem se pokaže, da znaša režija na 100 Kč vlog pri

rajfajznovkah	0.31 Kč
Osrednji jednoti	0.73 „
okrajnih gospodar. posojilnicah	0.73 „
hranilnicah	2.51 „

Ti podatki kažejo, kako denarni zavodi razdele dobiček, dobljen iz narodnega gospodarstva, med vlagatelje in ravno tako tudi svoje glavne režijske stroške. Treba pa se je tudi vprašati, kako drago se posluje s kapitalom, ki je vložen v bankah, t. j. koliko mora narodno gospodarstvo, čegar denarji so spravljani v denarnih zavodih, plačati zavodom za to službo. Ali drugače povedano: Koliko od svojih dohodkov mora produkcija odstopiti na korist kapitala, ki so mu ga posodili razni denarni zavodi. To razmerje se da najbolje obrazložiti z odnosom med celim čistim dobičkom in denarjem, ki ga zavodi upravljajo (vloge, delniška glavniča, rezerve, deleži). Tako pridemo k odstotkom, ki nam precej natančno kažejo, kako posamezni zavodi povprečno dajejo posojila.

Kosmati dobiček tvori v razmerju napram lastnemu in tujemu imetju pri

rajfajznovkah	4.57%
Osrednji jednoti	5.82%
okrajnih gospodar. posojilnicah	5.42%
hranilnicah	6.90%
bankah	7.93%

Dalje je treba zastaviti vprašanje, koliko zopet vračajo denarni zavodi privatnim dohodkom, t. j. koliko plačajo vlagateljem na obrestih ter delničarjem in družabnikom na dividendah. Pasivne obresti z dividendo znašajo na 100 Kč lastnega in tujega premoženja pri

rajfajznovkah	3.62%
Osrednji jednoti	4.10%
okrajnih gospodar. posojilnicah	3.68%
hranilnicah	4.15%
bankah	4.82%

Šele razlika med obema razmerjema podaja sliko, koliko plača narodno gospodarstvo za upravo svojega denarstva. Dočim smo pri posojilnih pristojbinah videli znatno razliko, vidimo, da glede pristojbin za hranil-

ne vloge in dividende še daleč ni take razlike med denarnimi zavodi.

Od 100 Kč hranilnih vlog so znašale izplačane obresti pri

rajfajznovkah	3.67%
Osrednji jednoti	4.57%
okrajnih gospodar. posojilnicah	3.71%
hranilnicah	4.32%
bankah	5.16%

Seveda bi bilo tu jemati v obzir še sledeče. Pri rajfajznovkah se prejmo obresti doma in nima vlagatelj pri tem nobenih stroškov; če ima denar naložen drugod, ima stroške ob dvigu obresti, zato bi bilo treba za te stroške tudi obresti pri rajfajznovkah zvišati. Ravno tako pa tudi obresti od posojil, dobljenih v mestnih zavodih.

Kmečke posojilnice (rajfajznovke) se v vseh teh podatkih kažejo v najlepši luči, kar je neizpodbiten dokaz, da je ta sistem z na-

rodnogospodarskega stališča za kmečko prebivalstvo najbolj priporočljiv, bodisi ob nalažanju denarja, bodisi pri izposojevanju.

V te podatke bi se moral zamisliti vsak kmečki človek in jih tudi razumeti.

Kmečki vlagatelj more naložiti svoj denar v svojo posojilnico na skoro enake obresti, kakor bi jih dobil v mestu, in si pri tem prihrani še na času in na stroških, ko bi šel denar v mesto naložit ali dvignit.

Dalje nam te številke povedo, da si more vsakdo, ki je kredita zmožen in vreden, preskrbeti posojilo pod najbolj ugodnimi pogoji pri svoji kmečki posojilnici.

Kmečke posojilnice so prava obramba kmečkega gospodarstva proti nepovoljnim posledicam sedanjega gospodarskega sestava ne samo drugod po svetu, ampak tudi pri nas.

Dr. J. B.:

Vse sam.

Pri naših zadrugah imamo posebno vrsto odbornikov, ki jih najbolje označimo z dvema besedicama: »vse sam«. Pa ne mislite pri tem, da bi tak odbornik hotel vse sam pobasati, da bi hotel ves dobiček zadruga imeti sam. Nasprotno, tak odbornik hoče vse sam delati, hoče vse sam odločevati, hoče vse sam vedeti o združnih zadevah itd.

Zanimivi, a nevarni značaji.

So to dobri ljudje, agilni, sposobni in v največ slučajih tudi popolnoma nesebični. Iz združnega stališča bi si mogli le častitati, če bi delo takih ljudi ne imelo za zadruga usodnih posledic, katere bomo spodaj navedli. Delovni so taki ljudje, sposobni in podjetni, toda žalibog je s to delavnostjo, sposobnostjo in podjetnostjo združeno precej

častihlepja, precej zaljubljenosti v lastno osebo in s tem tudi precej podcenjevanja drugih odbornikov.

Tak odbornik je prepričan, da je le njegova zasluga, da se je zadruga ustanovila. Tak odbornik hoče zadrugo sam voditi, hoče o zadrugi vse sam vedeti, hoče vse sam delati in o vsem izključno sam odločevati. Neumestno in nepotrebno se mu zdi, da bi se vršile seje. Neumestno in nepotrebno se mu zdi, da bi o dovoljevanju posojil ali o nakupu blaga odločevala odborova seja. Nepotrebno se mu zdi in škodljivo za zaupanje v zadrugo, da bi se delili ključni blagajne med dva odbornika. Neumestno in nepotrebno se mu zdi, da ne bi kar on vsikdar in v vseh zadevah podpisoval za zadrugo sam. On se sam na se najbolj zanese, dočim so mu drugi odborniki če že ne nezanesljivi, pa gotovo brezbrizni in v združnih zadevah nevedni.

Omenili smo že, da je hvale vredna in

koristna njihova delavnost, sposobnost in podjetnost, da pa so s temi lastnostmi združene druge lastnosti, radi katerih taki ljudje kljub svoji delavnosti, sposobnosti in podjetnosti zadrugi in združništvu več škodujejo kot koristijo. Ti ljudje so kljub svoji marljivosti in sposobnosti zelo protizadružni, ker druge odbijajo, odrivajo in jim ne dajo prilike in možnosti v zadružnih zadevah sodelovati, pomagati in vežbati se.

Naj omenimo le kratko slabe posledice, ki jih povzročajo zadrugam ta vrsta odbornikov.

Skupna odgovornost.

Zadružni odbor je korporacija, skupina ljudi, ki glasom zakona oziroma pravil le v skupnosti morejo in smejo odločevati o zadevah zadruga. Odbor je po zakonu in pravilih v celoti odgovoren za pravilno poslovanje, za škodo, ki bi nastala zadrugi vsled nepravilnega poslovanja. Ako pa dela in odloča vse en sam odbornik, ki druge odbornike naravnost odbija od sodelovanja, potem se pač drugi nehoti vprašajo, zakaj pa bi mi potem nosili odgovornost za škodo takega poslovanja. In vendar so po zakonu in pravilih soodgovorni vsi odborniki brez oziroma na to, ali v odboru sodelujejo ali pa se dajo od prevelike vnetosti enega odbornika odbiti. Kakor hitro so izvolitev, izvršeno na občnem zboru, sprejeli, so sprejeli na se tudi odgovornost za pravilno poslovanje in za vsako škodo, ki bi nastala iz nepravilnega poslovanja. Zato jih zadruga oziroma nje glavna skupščina ne bo vprašala, ali so sodelovali v odboru, ali je vse delal en sam, temveč jih bo kvečjemu še obtožila, da je njihova odgovornost večja, ker niso sodelovali in so s svojo nedelavnostjo škodo omogočili.

Združene izkušnje, združena previdnost.

Več glav več misli, več oči več vidi.

Odločevanje o zadružnih zadevah je važno, ker se gre za upravljanje tujega premoženja, ker se gre za dobrobit celega zadružnega okoliša in za ugled zadružništva, ker se gre mnogokrat tudi za znatna premoženja. Zato je nevarno, da v tako važnih zadevah odloča ena sama oseba, mesto da bi se združila v seji previdnost in izkušnost vseh odbornikov in privedla k dobremu sklepu. Zadružništvo je utrpelo že velike škode ravno radi prenačlenjenih in premalo preiščenih ukrepov, ki jih je napravil en odbornik, mesto da jih je napravilo načelstvo v seji.

Tajnost in kontinuiteta dela.

Zadruga je navadno ustanovljena, da vrši trajne stalne gospodarske naloge v svojem okolišu za svoje člane. Lahko bi v gotovem pomenu besede trdili, da je zadruga ustanovljena za večno, v kolikor so trajne »večne« gospodarske naloge, katere naj za svoje člane vrši. Toda zadruga, pri kateri dela in odloča le en odbornik, je stalno v nevarnosti. Če ta odbornik umre ali če se preseli ali če iz kakršnegakoli razloga, mogoče radi kake zamere vrže vse proč, pa je navadno pri taki zadrugi konec vsega zadružnega dela. Zadruga mogoče na papirju še ostane, še ne likvidira, toda zadruga več ne dela in to je ravno toliko, kot bi bila likvidirala. Ne more pa taka zadruga delati radi tega, ker nihče drugi od odbora ničesar o zadružnih zadevah ne ve in se ni ničesar od ustanovitve zadruga mogel naučiti.

Delo v odboru — šola.

Delo v odboru zadruga je tudi šola, zelo koristna šola za vsakega gospodarja. Pri seji zadruga pride na vrsto veliko takih stvari, ki so za gospodarja, za kmetskega posestnika zelo poučne. Zato se dela krivica odbornikom, ako so od sodelovanja izključeni, ako jim je prekoristna šola odborovih sej in za-

družnega dela zaprta po krivdi odbornika, ki hoče delati vse sam.

Odbornik, ki hoče delati vse sam, ima pa že tudi vedno pripravljen izgovor. Tako vam bo prišel z ugovorom, da bi on prav rad imel vse odbornike pri delu za zadrugo, ampak da so sami krivi, ker se ne brigajo. Ta izgovor ne drži. Če sami ne pridejo, jih je treba privleči. Če se na prvo vabilo k seji ne odzovejo, jih je treba ponovno vabiti k sejam in jih tako dolgo nadlegovati, da bodo spoznali svoje dolžnosti in jih tudi vršili, spoznali svoje pravice in jih uveljavljali.

Skupnost velja za odbornike kot za člane.

Zaključek teh izvajanj naj bo ta-le. Zadruga je nastala iz združenja posameznikov v skupnost, iz združenja malih sil v skupno

veliko gospodarsko silo. S tem združenjem in s to skupnostjo se ustvarjajo nove moči in nove vrednote. Brez sodelovanja in skupnosti ni zadruga. Kar velja za člane, velja toliko bolj za odbor. Odbor je skupnost oseb in ne ena oseba. Skupno so prevzeli odgovornost in dolžnost in zato jo morajo tudi skupno poglavitno v sejah izvrševati. Potem se bo vršilo res zadržno delo, potem bo medsebojna kontrola, potem bo skupna izkušnost in skupna previdnost rodila zares pametne sklepe in ukrepe. Kjer pa se delo pri zadrugi ne vrši v skupnosti, tam se bo nad zadrugo prej ali slej to maščevalo, maščevalo pa zlasti nad onimi odborniki, ki so na občnem zboru dolžnosti prevzeli, potem pa jih ne izvršujejo.

Varčevanje.

Zadnjič smo pisali o tem, kakšnega pomena je varčevanje za narod in njegovo gospodarstvo ter da je treba zlasti med mladino začeti s sistematičnim širjenjem varčevanja.

Varčevanje v družini.

V prvi vrsti se mora ta vzgoja vršiti v družini, v domači hiši. Starši imajo v svojem gospodarstvu največ prilike, da ne le z besedo, ampak z vzgledi in dejanji navajajo otroke k varčnosti. Koliko prilike se tu nudi dan za dnem v raznih panogah gospodarstva! Pri mizi, da ne propade nobena skorjica kruha, noben ostanek jedi. Pri obleki, da se po nepotrebem ne kvari delavna obleka, da se čimdalje ohrani čista praznična obleka. Na polju, da ne propade noben sadež zemlje, noben klas, nobeno zrno. V sadnem vrtu, da sadje po nepotrebem ne gnije, ampak se na kakršenkoli način zbira in koristno uporab-

lja. V hlevu, da krma ne prihaja v gnoj in da se močna krmila varčno uporabljajo in živina ne zajeda. Toda predaleč bi nas vodilo, če bi v podrobnosti razmotrivali, koliko lepih prilik nudi ravno družina in domače gospodarstvo za vzgojo k varčnosti. Omejimo se samo na ugotovitev, da je družina prva poklicana, da vrši to nalogo, da nudi družina največ prilike za vzgojo k varčnosti in da se je v preteklosti slovenska družina te svoje naloge tudi zavedala in jo vršila.

Družina pa potrebuje pri svojem delu za vzgojo k varčnosti pobude in smernic. Smernice in pobudo za vzgojo morajo dajati šola, prosvetne in vzgojne organizacije ter naposled gospodarske organizacije, to so naše zadruge, zlasti hranilnice in posojilnice.

Šola.

Reči moramo, da šola v sedanjih razmerah ne daje pobude niti smernic za to delo. Zdi se, da se pretežna večina učiteljstva te izredno važne vzgojne naloge ne zaveda in

jo ševeda ne izvršuje. Med učiteljstvom imamo v tem oziru maloštevilne častne izjeme.

Prosvetna organizacija.

Prosvetne organizacije se — hvala Bogu — bolje zavedajo svoje vzgojne naloge za varčevanje in jo po možnosti tudi izvršujejo. Mladinska organizacija »Orel« že nekaj let v zavesti te naloge pospešuje na razne načine varčnosti med mladino. Uvedla je v orlovskih odsekih varčevanje z ustanovitvijo »Čebelic« in na tem polju že tudi dosegla lepe uspehe. Orlovska mladina je zbrala v »Centralni čebelici« že nad 150.000 Din. Še važnejše in pomembnejše je pa delo orlovske organizacije v tem, da je energično in uspešno nastopila proti čezmernemu veseljačenju, proti preštevilnim društvenim prireditvam in veselicam, ki so bile navadno združene z zapravljanjem, pijančevanjem in ponočevanjem ter so mladino kvarile, ne pa vzgajale.

V glavnem pa ostaja na ramah naših zdruget, zlasti posojilnic naloga, da dajejo pobudo in smernice za vzgojo mladine k varčnosti. Kako naj to vršijo?

Domači hranilniki.

Že desetletja preizkušen in zelo prikladen način za širjenje varčevanja so domači hranilniki. Oni prinesejo priložnost za varčevanje v družino, oni pridobijo in privežejo k varčnosti posamezne člane družine. Domači hranilniki dajejo možnost, da otroci zbirajo v njih vse svoje dinarčke, ki si jih prislužijo, ali ki so jim podarjeni ob raznih prilikah; Posebno pripravno je to sedaj, ko imamo mesto papirnatega drobiža le kovani drobiž. Bistvo vzgoje k varčevanju leži namreč v tem, da se otrok zna premagati, da si zna odreči tedaj, ko ima denar v rokah in ga vabi ali slaščica ali pisana igrača ali igra za denar. Vzgojiti v otroku to moč k samopremagovanju, k odrečenju pa je izredno težavna

naloga. To tembolj, ker imamo danes na vseh straneh bližnjo priložnost za zapravljanje. Zato je treba dati otroku najbližjo priložnost za varčevanje. Treba mu je dati v roke domači hranilnik, v katerem lahko reši vsak dinarček še preden pridejo razne izkušnje, da bi ga zapravlil.

Poslovanje s hranilniki je primeroma enostavno. Hranilnica in posojilnica, ki je naročila domače hranilnike pri Zadrudni zvezi, mora stopiti v stik z družinami, pri katerih imajo otroke in jim dâ hranilnike proti kavciji, kolikor hranilnik stane. Lahko jim pa hranilnike tudi proda. Ključek seveda mora pridržati hranilnica in posojilnica. Otroci dobijo v taki družini vsak svoj hranilnik in vlagajo vanje dinarčke, ki so jim bili podarjeni ali ki so si jih bili prislužili. Vsakih 14 dni ali vsak mesec, lahko pa tudi šele tedaj, ko se hranilnik napolni, nese otrok hranilnik v posojilnico. V posojilnici službujoči odbornik v navzočnosti otroka hranilnik odpre, denar prešteje in mu vsoto vpiše v hranilno knjižico kot vlogo. Potem zopet hranilnik zaklene in ga izroči otroku.

Nagrade — hranilne knjižice.

Drugi način, kako vzbuditi zanimanje za varčnost med mladino in jo za zbiranje navdušiti, pa je ta, da izda hranilnica in posojilnica najboljšim učencem v šoli hranilne knjižice z manjšim zneskom: 30 do 100 Din. Posojilnica res mora za to nekaj žrtvovati. Toda pomisliti treba, da vzbudi s tem zanimanje za varčevanje med šolsko mladino. Predvsem bodo otroci, ki so knjižice dobili, začetno vlogo s pridnim varčevanjem množili. Drugič pa bo ta vzgled deloval na druge otroke, da bodo tudi oni hoteli imeti hranilno knjižico in bodo zato začeli pridno varčevati. Uspeh bo tem večji, če se nam posreči pritegniti k delu še učiteljstvo, katero bi moglo s svojim delom doseči pri šolski mladini

najlepše uspehe. Na Češkoslovaškem so otroci ene šole zbrali z mladinskim varčevanjem v domači posojilnici 67.000 Kč.

Stalno obvezno varčevanje.

Tretji način, ki je bolj prikladen za odrasle, pa je ta-le: Odborniki skušajo pridobiti odrasle: može in fante, žene in dekleta, da se obvežejo, da bodo vsak mesec ali pa vsak teden vlagali v domačo posojilnico gotov manjši znesek, kakršen je pač primeren njihovim premoženjskim razmeram ali njihovu zaslužku. Posojilnica mora seveda potem gledati, da dotični svojo obveznost redno izpolnjuje in ako je ne, da ga redno opominja. Najbolje je, da si člani načelstva delijo nalogo in vsak prevzame nekaj takih varčevalcev, da pri njih redno tedensko ali mesečno pobere obljubljeni zneske. Na Hrvaškem in v Srbiji, kjer je kreditno združništvo še manj razvito in manj razvita tudi varčnost med ljudstvom, se ravno s takozvanim stalnim obveznim varčevanjem veliko pečajo in so v nekaterih krajih že tudi dosegli lepe uspehe.

Pobiranje ob plačilnih dnevih.

Posojilnice v delavskih okrajih morajo porabiti priliko, ko so plačilni dnevi in tedaj morajo člani načelstva med tovariši zbirati

redno hranilne vloge. V nemških industrijskih krajih je ta način varčevanja najbolj razvit in se je zelo dobro obnesel. Lahko se seveda s soglasjem dotičnega delavca uvede ta način, da mu kar podjetje pri izplačilu dotični znesek odtrga. Ta način je uvedla I. žeb-ljarska in železoobrtna zadruga v Kropi pri svojih članih delavcih in ima že v začetku s tem načinom varčevanja lepe uspehe.

Varčevanje — narodna in socialna dolžnost.

K zaključku moremo reči le to: Kjer je dobra volja in razumevanje nalog naših hranilnic in posojilnic, tam bo načelstvo že samo našlo in izvajalo načine za širjenje varčevanja, ki so za krajevne razmere prikladni. Da pa je dobra volja za ne ravno lahko in tudi ne hvaležno delo, mora biti prej spoznanje o nujnosti tega dela. **Nujnost tega dela nam narekuje naša socialna in naša narodna vest.** Narod, ki si ne bo z varčevanjem ustvarjal narodnega kapitala, ne bo dosegel nikoli blagostanja. Tak narod ne bo napredoval v svojem gospodarstvu in tak narod bo suženj tujeje kapitala, tujih podjetnikov. Kaj bi nam pomagala lepa naša zemlja, kaj bogastvo na rudah in gozdovih, ako pa bo njeno rodovitnost, nje bogastva vsled naše revščine izkoriščal tuji kapital, mi pa mu bomo slabo plačani hlapeci.

□ | □ | □ | □ | □ ZADRUŽNIŠTVO □ | □ | □ | □ | □

Zadružno gibanje v Sloveniji v letu 1926.

Po objavah v Uradnem listu, ki jih priobčujejo registracijska sodišča, dobimo o zadružnem gibanju v Sloveniji v l. 1926 naslednjo sliko:

I. Novih zadrug je bilo lani vpisanih 81 in sicer v okolišju trgovskega sodišča v Ljubljani 32, v Novem mestu 10, v Celju 9 in v Mariboru 30.

Prvo mesto med novimi zadrugami zavzemajo kreditne, katerih je bilo lani ustanovljenih 21 (4 v okrožju trgov. sodišča v Ljubljani, 2 v Novem mestu, 1 v Celju in 14 v Mariboru). Ker je v Prekmurju bilo še malo kreditnih zadrug, se jih je osobito lani osnovalo precej novih. Po številu najjačje so potem mlekarske zadruge, katerih se je lani ustanovilo 14 (7 Ljubljana, 3 Novo mesto,

3 Celje, 1 Maribor). Toliko število novih mlekerskih zadrug dokazuje, da imajo kmetovalci pičle dohodke, katere bi si radi zvišali s pomočjo skupnega vnovčevanja mleka. Nato sledijo združne elektrarne s 7 novimi zadrugami (2 Ljubljana, 1 Novo mesto, 1 Celje in 3 Maribor) in stavbne ravno tako s 7 novimi zadrugami (5 Ljubljana, 1 Celje, 1 Maribor). Za njimi pride 6 novih tiskovnih zadrug (1 Ljubljana, 2 Celje, 3 Maribor). Nadalje so se ustanovile 4 živinorejske zadrug (1 Ljubljana, 2 Novo mesto, 1 Maribor) in 4 obrtne zadrug (1 Ljubljana, 1 Novo mesto, 1 Celje, 1 Maribor). Nabavne (konsumne) zadrug so se osnovali 3 (vse v okolišju trg. sod. Ljubljana), 4 kmetijsko-strojne (3 Ljubljana, 1 Novo mesto), 3 pašniške (1 Ljubljana, 2 Maribor), 2 agrarni zajednici (obe v okolišju trg. sod. Maribor), 1 vinarska (Maribor), 3 razne druge (vse v okolišju trg. sod. Ljubljana) in 2 osrednji (Zveza stavbnih zadrug v Ljubljani in Savez agrarnih zajednic v Mariboru).

II. V likvidacijo je stopilo lani 30 zadrug in sicer: v okrožju trgovskega sodišča v Ljubljani 12, v Novem mestu 7, v Celju 3, v Mariboru 8.

Med zadrugami, ki so lansko leto stopile v likvidacijo, je 5 kreditnih (Ljubljana 3, Novo mesto 2), 12 nabavnih in konsumnih (Ljubljana 5, Novo mesto 4, Maribor 3), 2 živinorejski (Novo mesto 1, Maribor 1), 8 obrtnih (Ljubljana 3, Celje 3, Maribor 2), 1 tiskovna (Ljubljana) in 2 razni drugi (obe Maribor).

III. Konkurz so napovedale 3 zadrug: Prva notranjska izvozna in uvozna gospodarska zadruga v Cerknici, Ljubljanska posojilnica v Ljubljani in Jugoslovanska zavarovalna hranilnica v Ljubljani. Vse so imele omejeno zavezo.

IV. Izbrisanih iz združnega registra je bilo lani 32 zadrug in to pri trgovskem sodišču v Ljubljani 21, v Novem mestu 6 in

v Mariboru 5. Med izbrisanimi so 3 kreditne zadrug (Ljubljana 1, Novo mesto 1, Maribor 1), dalje 8 nabavnih in konsumnih zadrug (Ljubljana 3, Novo mesto 4, Maribor 1), 1 mlekarska zadruga (Ljubljana), 7 živinorejskih (5 Ljubljana, 2 Maribor), 1 pašniška zadruga (Ljubljana), 1 združna elektrarna (Ljubljana), 2 kmetijski strojni zadrugi (Ljubljana 1, Novo mesto 1), 2 stavbinski (1 Ljubljana, 1 Maribor), 6 obrtnih zadrug (vse v okolišju trg. sod. v Ljubljani) in 1 zadruga lesnih producentov in trgovcev (Ljubljana).

Vsega skupaj je bilo po vojni v Sloveniji do konca l. 1926 ustanovljenih 505 novih zadrug, 208 jih je stopilo v likvidacijo, 169 pa jih je bilo izbrisanih iz združnega registra.

Občni zbor in pravila. Je čas občnih zborov, zato je treba, da opozorimo zadrugarje na eno važno okolnost. Občni zbor se mora sklicati ter se mora voditi in vršiti **po pravilih**. Pravila so temeljni zakon, so ustava zadrug. Določbe temeljnega zakona je treba vpoštovati zlasti, ko je zbran parlament zadrug, njen občni zbor. Zato naj predsednik vsaj pred občnim zborom pregleda še enkrat pravila, zlasti naj pazljivo prebere določbe o občnem zboru. Ko vodi občni zbor, naj pa ima gotovo pravila ves čas pri roki, da lahko takoj pogleda, ako v kaki stvari ni siguren ali ako ga za kako stvar glede vodstva občnega zbora vprašajo.

Bilanca in nadzorstvo. Sestavljajo se bilance zadrug, da se predložijo občnemu zboru v odobritev. Nadzorstvo se marsikje ne zaveda naloge, ki mu jo glede bilance nalagajo pravila. Nadzorstvo mora rač. zaključek pregledati. Pregledati pa ga mora le na podlagi primerjanja s knjigami, tako da vidi, da se vse postavke računa prometa, računa zgube in dobička ter računa bilance vjemajo s postavkami v knjigah posojilnice. Le ako tako pregled izvrši, more podati občnemu zboru poročilo, da se postavke računskega

zaključka vjemajo s knjigami in prilogami in le tedaj more po vesti in poštenju predlagati, naj občni zbor računski zaključek odobri.

Dr. Hans Crüger. V Berlinu je po težki bolezni dne 8. januarja t. l. preminul daleč preko mej svoje domovine znani odlični zadruhar, justični svetnik, profesor dr. Hans Crüger v 67. letu svoje starosti. Pri splošni zvezi nemških pridobitnih in gospodarskih zadrug, ki jo je bil ustanovil že l. 1859 Fr. Herman Schulze, je z velikim uspehom deloval od l. 1886. Od l. 1896 do 1923 ji je tudi bil predsednik. Pokojnik je bil krepka osebnost, strogo stvaren in z vso vnemo vdan zadružni ideji. Odlikoval se je po obširnem mnenju in velikem organizacijskem daru. Mnogo zadrug si je pridobil kot urednik zadružnega glasila »Listi za zadružništvo«. Z

organizacijo kmetijskega zadružništva je stal v dobrih odnošajih.

Zadružne zveze na Češkem. Po uradni statistiki, ki je bila pred kratkim izdana, je bilo l. 1925 na Češkem 53 zadružnih zvez, ki jih poročilo z ozirom na njihov delokrog deli v 6 skupin.

13 zvez se je bavilo z upravnimi in revizijskimi zadevami ter z denarno izravnavo. Med njimi stoji na prvem mestu Ústřední jednota hospodářských družstev v Praze z 2759 članicami in z bilančno vsoto 1.165.002.000 Kč.

7 zvez je bilo takih, ki so se poleg z navedenimi posli bavile tudi z blagovnim prometom. K njim spadajo med drugim tudi nemške zveze v Pragi, Brnu in Opavi.

19 zvez se je bavilo samo z upravnimi in revizijskimi agendami.

GOSPODARSTVO.

Statistika hišnega davka v Sloveniji. Finančna delegacija je objavila statistiko hiš in višine hišnih davkov za leto 1926 na teritoriju Slovenije. Iz te statistike je razvidno, da je vseh poslopij v Sloveniji 189.681, od katerih spada 172.838 pod hišno razredarino in 16.843 pod hišno najmarino.

Davka, pribitkov in doklad popolnoma prostih je 2330 razredarinskih in 490 v najem oddanih poslopij. Samo osnovnega državnega davka prostih poslopij je pri razredarini 338, pri najmarini pa 117. Davku, drž. pribitkom in avtonomnim dokladam zavezanih hiš je pri razredarini 170.019, pri najmarini pa 15.981 hiš.

V vsej Sloveniji je znašala odmerna osnova v najem oddanih hiš (najemnina + najemna vrednost) 38.615.000 Din. Od te vsote je 3.722.000 Din prostih vsakega plačevanja najmarine, drž. pribitkov in doklad; od zneska 628.000 Din pa se plačujejo samo

drž. pribitki in avtonomne doklade, tako da ostane z najmarino, pribitki in avtonomnimi dokladami obremenjene odmerne osnove Din 34.265.000. Erar dobi na davku in državnih pribitkih od razredarinskih hiš 1.275.501 Din, od v najem oddanih hiš pa 9.230.172 Din; skupaj torej 10.505.673 Din.

Iz tega je razvidno, da je od celokupne vsote ugotovljenih najemnin in najemnih vrednosti (38.615.000 Din) znašal ves državni davek s pribitki 23,9 odstot., od najmarini, pribitkom in dokladam zavezane vsote (Din 34.265.000) pa 26,93 odstotkov.

Vprašanje znižanja obrestne mere. V Belgradu se je vršila konferenca zastopnikov denarnih zavodov, ki je obravnavala vprašanja obrestne mere. Na konferenci, katero je sklicala Narodna banka, je prisostvovalo 40 zastopnikov naših denarnih zavodov. Konferenco je otvoril viceguverner Narodne banke dr. Protić, ki je z ozirom na različne

pozive v javnosti, glasom katerih naj bi Narodna banka podvzela mere za normiranje obrestne mere, povdarjal, da je prva dolžnost Narodne banke regulirati obtok bankovcev, zato ni v stanju, da zadovolji vse potrebe industrije in trgovine po kratkoročnih kreditih. To morajo storiti denarni zavodi. Z ozirom na glavno vprašanje dnevnega reda, kateri so vzroki veliki razliki med debetno in kreditno obrestno mero in katere mere bi bilo treba podvzeti, da se ta razlika zmanjša — je bila po obširni debati sestavljena sledeča resolucija: Vzroki velike razlike med obrestno mero, katero banke dajejo na vloge in obrestno mero, katero računajo banke za posojila so sledeči: 1. Pretirano visoke državne in samoupravne dajatve, ki vzamejo največji del poslovnega dobička, v gotovih slučajih celo prekoračijo čisti letni dobiček banke; 2. visoke bančne režije radi splošne druginje; 3. velik riziko radi težkega stanja gospodarstva in 4. počasno poslovanje sodnih oblasti, ki povzročajo škodo. Na koncu resolucije se izraža upanje, da bo Narodna banka pri pristojnih mestih podvzela potrebne korake.

Iz domačega bančnega sveta. Trgovska banka v Ljubljani je imela dne 11. februarja 1927 svoj občni zbor, na katerem se je sklenila likvidacija in obenem fuzija z Ljubljansko kreditno banko. Delniška glavica je znašala 15,000.000 Din. Rezerve je bilo treba vse odpisati in je še ostalo nepokrite izgube nekaj nad 2,600.000 Din. Delničarji dobe za 2 delnici Trgovske banke 1 delnico Ljubljanske kreditne banke po kurzu 150 Din.

Produkcija premoga v Sloveniji l. 1925 in 1926. V naslednjem objavljamo pregled najvažnejših statističnih podatkov o produkciji premoga v Sloveniji v l. 1925 in 1926. Ka-

ko se je gibala produkcija v posameznih mesecih (v tonah), nam kaže sledeča tabela:

	1925	1926	razlika
januar	191.324	179.307	— 12.017
februar	160.534	148.399	— 12.135
marec	163.337	134.070	— 29.267
april	135.921	114.473	— 21.448
maj	122.919	105.294	— 17.625
junij	124.833	112.483	— 12.350
julij	133.254	112.952	— 20.302
avgust	146.273	130.590	— 15.683
september	169.170	120.410	— 48.760
oktober	171.057	161.760	— 9.297
november	141.930	174.075	+ 32.145
december	162.030	184.746	+ 22.716
	1,822.582	1,678.559	— 144.023

Slovenska banka v Ljubljani ima 31. marca t. l. svoj občni zbor, na katerega dnevnem redu je sklepanje o likvidaciji.

Kriza ogrskega poljedelstva. Ogrski poljedelci pripravljajo zborovanje, da rešijo poljedelsko produkcijo. Opozarjajo, da se produkcija ne splača več in da se kmetje zelo hitro zadolžujejo. Poljedelci ne razpolagajo z nikakšnimi posojili in ne morejo svojega kmečkega dela opravljati. Vlada jim sicer ponuja kredite, a morajo plačati zanje 10 odstotkov obresti, dočim nese zemlja na temelju znanstvenih ugotovitev samo 5 odstotni dobiček, in še to le v skrajno ugodnem slučaju. Domača prodaja počiva, na eksport ni misliti, mlinska industrija je uničena. Zborovanje se bo pečalo z vsemi temi vprašanji in bodo iskali sredstva za pomoč.

Cink, svinec, baker. Svetovna produkcija cinka je znašala leta 1923 960.000 ton, prihodnje leto že 1,108.000 ton, leta 1925 1,247.000 ton, lanj pa 1,362.000 ton. A konsum se ne dviga tako kot produkcija.

Občnl zbor Čevlarsko gospodarske zadruge na Dobračevl pri Zireh, r. z. z o. z., se bo vršil dne 6. marca 1927, ob 1. uri popoldan v združnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1926. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Prememba pravil. 7. Slučajnosti.

Občnl zbor Kmetijskega društva v Selški dolini, r. z. z o. z., se bo vršil dne 6. marca 1927, ob 15. uri v prostorih hranilnice in posojilnice v Selcjh. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1926. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Čitanje revizijskega zapisnika. 6. Slučajnosti.

Redni občnl zbor Električne strojne družbe v Mozirju, r. z. z o. z., se bo vršil dne 6. marca 1927, ob 3. uri popoldan v prostorih ljudske šole v Mozirju. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje rač. zaključka za leto 1926. 4. Dopolnilna volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

27. redni občnl zbor Hranilnice in posojilnice v Smartnem pri Litiji, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. februara 1927, ob pol 3. uri popoldan v mali dvorani Kat. prosv. društva v Smartnem. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila za dne 8. 10. 1926. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobrenje računskega zaključka za l. 1926. 5. Sprememba § 10 pravil. 6. Volitev načelstva in nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Redni občnl zbor Mlekarske zadruge v Naklem, r. z. z o. z., se bo vršil dne 13. marca 1927, ob 3. uri pop. v stari šoli. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1926. 4. Slučajnosti.

Občnl zbor Slrarske zadruge Stara Fužina v Bohinju, r. z. z o. z., se bo vršil 6. marca 1927, ob 3. uri pop. v prostorih sirarne. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Odobrenje rač. zaključka za l. 1926. 6. Slučajnosti.

Redni občnl zbor Hranilnice in posojilnice v Izlakah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 6. marca 1927 ob 15. uri v hranil. prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev rač. zaključka za l. 1926. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občnl zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Smartnu na Paki, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo dne 6. marca 1927 ob pol. 9. uri dop. v občinski pisarni. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Volitev nadzorstva. 5. Predlogi in slučajnosti.

Občnl zbor Gospodarske zadruge »Naša Slova« v Ljubljani, r. z. z o. z. v likvidaciji, se bo vršil dne 23. februara 1927 ob 2. uri popoldne v združnih prostorih Poljanski nasip št. 10. 1. Poročilo o končani likvidaciji. 2. Zaključek, kje se naj shranijo poslovne knjige.

Občnl zbor Kmetijskega društva v Loškem potoku, r. z. z o. z., se bo vršil dne 19. marca 1927 ob

3. uri popoldne v društveni dvorani na Hribu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1926. 3. Volitev 4 članov načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občnl zbor Hranilnice in posojilnice v Sv. Juriju pod Kumom, r. z. z n. z., se bo vršil dne 13. marca ob 7. uri v dvorani društvenega doma. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1926. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občnl zbor Kmetijskega društva v Zgor. Brniku, r. z. z o. z., se bo vršil dne 1. marca 1927 ob 8. uri zvečer pri Antonu Ahčjnu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1926. 3. Volitev dveh članov načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

XX. redni občnl zbor Hranilnice in posojilnice na Vurbergu, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 6. marca 1927 ob 3. uri popoldne v uradni sobi v Vumbahu št. 2. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1926. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Glavna godišnja skupština Hrv. Selj. gosp. udruge u Dolj. Dubravi obdržavati će se 27. februara 1927 posle podne u 2 sata. 1. Izveštaj upr. i nadz. odbora. 2. Računski zaključak za god. 1926. 3. Podjeljenje apsolutorije dosadanemu upr. i nadz. odboru i obr. sudu, i biranje novih na ispražnjena mjesta. 4. Eventualie.

Občnl zbor Delavskega stavbnega društva v Ljubljani, r. z. z n. z., se bo vršil dne 2. marca 1927 ob 18. uri v združni pisarni Kongresni trg 2. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1926. 3. Volitev načelstva in preglednikov. 4. Slučajnosti.

Občnl zbor Hranilnice in posojilnice Št. Janž, r. z. z n. z., se bo vršil dne 18. aprila 1927 ob pol 9. uri v društveni dvorani. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za l. 1925. 5. Slučajnosti.

Občnl zbor Kmetijskega društva v Št. Janžu, r. z. z o. z., se bo vršil dne 18. aprila 1927 ob 8. uri v društveni dvorani. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1925. 4. Slučajnosti.

Občnl zbor Živinorejske zadruge v Št. Janžu, r. z. z o. z., se bo vršil dne 18. aprila 1927 ob 9. uri v društveni dvorani. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1926. 4. Likvidacija. 5. Slučajnosti.

Občnl zbor Hranilnice in posojilnice na Igu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. februara 1927 ob 3. uri pop. v društveni dvorani. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1926. 4. Slučajnosti.

Občnl zbor Kmetijskega društva v Voklem, r. z. z o. z., se bo vršil dne 27. februara 1927 ob pol 10. uri popoldne v šoli. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za l. 1926. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Konsumnega društva v Kropi in Kamir Sorci, r. z. z o. z., se bo vršil v četrtek dne 25. marca 1927 ob pol 4. uri popoldne v skladišču žebljarske zdruge v Kropi. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Čitanje in odobritev poslovnika. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Poročilo načelstva in nadzorstva. 5. Potrjenje letnega računa za leto 1926. 6. Volitev 2 članov načelstva in vseh članov nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnega in podpornega društva združenih nastavlencev v Ljubljani r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo dne 13. marca 1927 ob 10. uri dop. v kleti I. ljublj. delavskega konsumnega društva na Kongresnem trgu. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za II. upravno leto 1926. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Elektrostrojne zadruge v Sorci, r. z. z o. z., se bo vršil dne 20. marca 1927 ob 2. uri popoldne v Spodnji Sorci št. 2. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo a) načelstva, b) nadzorstvo. 3. Potrditev rač. zaključka za l. 1926. 4. Volitev načelstva. 5. Branje revizijskega poročila. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Podkorenu, r. z. z o. z., se bo vršil dne 24. aprila 1927 ob 2. uri popoldne v združni hiši. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev poslovnika. 5. Odobritev računskega zaključka za l. 1926. 6. Prememba pravil. 7. Oddaja prostorov Mlekarski drugi. 8. Odobritev sejnega sklepa načelstva in nadzorstva z dne 31. 7. 1926. 9. Volitev načelstva. 10. Volitev nadzorstva. 11. Slučajnosti.

GOSPODARSKA ZVEZA

notira sledeče brezobvezne cene:

GNOJILA: Kajnit	Din	100—
Kaljeva sol 42% po		160—
Rudninski superfosfat 16%, vreče po 50 in 100 kg po		92—
Tomaževa žilindra 18%, vreče po 100 kg po		155—
CEMENT v juta vrečah, splitski „Titan“ ali „Salona“		65—
cene veljajo pri odjemu originalnih vreč, pri vagonskih pošiljках se cene primerno znižajo na fko vsaka postaja.		
KRMILA: Klajno apno v vrečah po 50 kg Din 4—, pri manjšem odjemu	Din	5—
Lanene tropine po		3.40
Otrobi drobnl po		1.45
debll		1.95
Živinska sol, rudeča		2.25

VINOGRADNIŠKE IN KMETIJSKE POTREBŠČINE:

Galica modra po najnižji ceni	Din	—
Žverplo „Floristella“, dvojnorač nirano po		3.30
Trierji (žitni čistilniki) trdke „Heid“, znamka 1A po		2.400—
Trierji (žitni čistilniki) trdke „Heid“, znamka 1B po		2.300—
Mlatilnice na ročni in gepeljni pogon po		2.200—
Mlatilnice na gepeljni pogon s siti in tresali po		4.800—
Gepeljni na 36 obratov po		3.500—
Gepeljni na 24 obratov po	Din 2.500— do	3.000—
Slamoreznice na motor po		4.000—
Okopalniki		1.000—
Ročne slamoreznice	Din 1.600— do	3.000—
Stiskalnice za grozdje	1.500—	2.000—
Mlini za sadje po	1.920—	2.800—
Reporeznice		450—
Robkači za koruzo		1.400—
Plugi železni		500—
Gnojnične sesalke	Din 750— do	1.000—

Poleg tega so na razpolago vsakovrstni poljedelski stroji kakor: čistilniki (pajtelni), brane poljedelske in travniške, brzoparilniki, vodne sesalke, brusi za kose, kose itd.